

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 29 kwietnia 1927 r.
sygn. akt III Kr 266/26**

Mylne pouczenie ławy przysięgłych przez przewodniczącego trybunału zachodzi tylko, jeżeli treść pouczenia jest wprost sprzeczną z tym przepisem prawa, który jest przedmiotem danego pouczenia.

Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny wskutek zażalenia nieważności oskarżonych Władysława Romualda Ćwiklińskiego i Zygmunta Lachsbergera przeciw wyrokowi Sądu przysięgłych w Krakowie z dnia 27 kwietnia 1926 r., sygn. akt Pr II 58/25, którym oskarżonego Władysława Romualda Ćwiklińskiego uznano winnym występku z §§ 487, 488, 491 i 7 u.k.¹, zaś oskarżonego Zygmunta Lachsbergera winnym przekroczenia z art. III ustawy z dnia 15 października 1868 r.² i skazano Władysława Romualda Ćwiklińskiego według § 493 u.k. stosując § 266 u.k. na karę aresztu przez 3 miesiące, a oskarżonego Zygmunta Lachsbergera według art. III ustawy z dnia 15 października 1868 r., stosując § 266 u.k. na grzywnę w kwocie 100 złotych, a w razie jej nieściągalności na karę aresztu przez 10 dni, po przeprowadzeniu jawnej rozprawy dnia 29 kwietnia 1927 r., po wysłuchaniu sprawozdania sędziego referenta, oświadczeń obrońców oskarżonych oraz wzajemnych oświadczeń zastępcy oskarżyciela prywatnego i prokuratora przy Sądzie Najwyższym, postanowił: odrzucić zażalenie nieważności i włożyć na żalących się obowiązek poniesienia kosztów postępowania kasacyjnego.

Zarazem postanowił Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu prokuratora odrzucić odwołanie oskarżonego Władysława Romualda Ćwiklińskiego od orzeczenia o karze jako niedopuszczalne.

Uzasadnienie

Oskarżeni zaskarżają wyrok z przyczyn nieważności z § 344 pkt 5 i 8 k.p.k. jednak niesłusznie.

Nieważność z § 344 pkt 5 nie zachodzi. Odmówienie wnioskowi oskarżonych o zaprotokołowanie treści pouczenia przysięgłych przez przewodniczącego trybunału co do ustawy o udaremnieniu egzekucji nie podpada pod żadną przyczynę nieważności, a szczególnie z § 344 pkt 5 k.p.k. lecz może być przedmiotem tylko zażalenia z § 15 k.p.k. To zażalenie sąd apelacyjny załatwił w myśl wniosku oskarżonych i protokół rozprawy został odpowiednio uzupełniony.

Nie zachodzi również nieważność z § 344 pkt 8 k.p.k. Oskarżeni opierają ją na zarzucie, jakoby pouczenie przewodniczącego trybunału, że w fakcie zakupienia kamienicy w Poznaniu na nazwisko oskarżyciela prywatnego niema znamion występku z ustawy o udaremnieniu egzekucji, albowiem przeciw Ludwikowi Swiderskiemu nie prowadzono wcale egzekucji,

¹ Austriacka ustawa karna z dnia 27 maja 1852 r., Dz.U.P. 1852 poz. 117.

² Gesetz, wodurch mehrere Bestimmungen des Preßgesetzes und des Gesetzes über das Strafverfahren in Preßsachen vom 17. December 1862, Nr. 6 und 7 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1863, abgeändert werden, RGBl. 1868 Nr. 142. Brak urzędowego tekstu polskiego, wersję polskojęzyczną ustawy publikuje L. Zieleniewski, *Ustawodawstwo prasowe*, Warszawa 1933.

a nawet wierzyciel Stankiewicz nie posiada tytułu egzekucyjnego, było mylnie tak ze stanowiska ustawy z dnia 25 maja 1883 r.³ obowiązującej w byłym zaborze austriackim jak i z punktu widzenia § 288 kodeksu karnego obowiązującego na ziemiach zachodnich⁴, wedle którego w tym wypadku kupno kamienicy w Poznaniu winno być ocenione.

Zarzut ten jest nieuzasadniony. Mylne pouczenie ławy przysięgłych przez przewodniczącego trybunału w myśl § 325 k.p.k. zachodzi tylko wtenczas, jeżeli treść pouczenia jest wprost sprzeczną z tym przepisem prawa, który jest przedmiotem danego pouczenia. Wypadek taki w tej sprawie nie nastąpił. Według brzmienia przepisu § 1 ustawy o udaremnianiu egzekucji z dnia 25 maja 1883 r. przedmiotem przestępstwa określonego w tym przepisie ustawy jest działanie dłużnika przedsięwzięte w zamiarze udaremnienia zaspokojenia wierzyciela w czasie grożącej dłużnikowi lub już w toku będącej egzekucji. Co do pytania, w której chwili egzekucję należy uważać za grożącą dłużnikowi, przepis powyższy nie zawiera wyraźnego postanowienia. Orzecznictwo dotychczasowo w tym przedmiocie sprowadzało niejednokrotnie moment grożącej egzekucji już do chwili, kiedy istniała możliwość poszukiwania przez wierzyciela swego roszczenia na drodze sporu. Według tej wykładni egzekucja grozi każdemu, kto wie, że musi płacić w oznaczonym czasie, a ma zamiar nie płacić, lub ma świadomość, że nie będzie w stanie płacić. W każdym razie jednak odpowiedź na powyższe pytanie jest tylko rzeczą wykładni, która dopuszczalna jest zawsze, jeżeli przepis ustawy nie zawiera w danej materii wyraźnego postanowienia oraz pod warunkiem, że nie pozostaje w oczywistej sprzeczności z dotyczącym przepisem ustawy. Skoro jak w danym wypadku, wierzyciel Stankiewicz nie wniósł jeszcze skargi i nie był nawet w posiadaniu dokumentów (w skali) mających uzasadnić tytuł prawny jego roszczenia, dopuszczalna była wykładnia, że egzekucja jeszcze dłużnikowi nie groziła, zaczętem też udzielono w tym duchu pouczenia przewodniczącego nie było oczywiście sprzeczne ani z brzmieniem przepisu § 1 ust. z 25 maja 1883 r., ani z brzmieniem odpowiadającego temu przepisowi przepisu § 288 kodeksu karnego obowiązującego na ziemiach zachodnich.

Skoro zarzucone przyczyny nieważności nie zachodzą, odrzucono zażalenie nieważności jako nieuzasadnione.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego opiera się na przepisie § 390 ust. 2 k.p.k.

Odwołanie oskarżonego Władysława Romualda Ćwiklińskiego od orzeczenia o karze odrzucono jako niedopuszczalne w myśl § 283 k.p.k. w brzmieniu art. 1 pkt 21 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r., Dz.U. 1920 nr poz. 453⁵, albowiem wymierzona temu oskarżonemu według § 493 u.k. kara pozbawienia wolności, nie przewyższa co do czasu trwania, połowy najniższego w tym przepisie oznaczonego wymiaru.

[Przywołane przepisy: § 7 u.k., § 266 u.k., § 487 u.k., § 488 u.k., § 491 u.k., § 493 u.k. z 1852 r., § 288 k.k. z 1871 r., § 15 k.p.k., § 283 k.p.k., § 325 k.p.k., § 344 k.p.k., § 390 k.p.k. z 1873 r.]

³ Ustawa z 25 maja 1883 r. o przepisach karnych przeciwko udaremnianiu egzekucyj przymusowych, Dz.U.P. 1883 poz. 183.

⁴ Kodeks karny Rzeszy Niemieckiej z dnia 15 maja 1871 r. Oficjalny tekst polski: *Kodeks karny Rzeszy Niemieckiej z dnia 15 maja 1871 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami po rok 1918 wraz z ustawą wprowadzącą do kodeksu karnego dla Związku Północno-Niemieckiego (Rzeszy Niemieckiej) z dnia 31 maja 1870 r. przekł. urzędowy Departamentu Sprawiedliwości Ministerstwa B. Dzielnicy Pruskiej, Poznań 1920*

⁵ Ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. zmieniająca ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego, Dz.U. 1920 nr 67 poz. 453.

